

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponta, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési díj:
Ot-hasábspeltisor egyzeri beiktatásáért 5 kr.
Helygödij minden hirdetésért külön 20 kr.
Nyitási 4 hasábsos peltisorát 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, augusztus 27.

165. szám

Orosz és német nyilatkozatok a kremsieri találkozásról.

A kremsieri találkozás megtörténte után fontos és érdekes tudni, hogy a találkozásról minő véleményt táplálnak az orosz és német lapok.

A „Journal de St-Petersbourg” a kremsieri találkozás alkalmából a következőket írja:

„Mult év szeptember 4-én azt irtuk, hogy a három uralkodónak Skierniewicében történt találkozását az egész világon, bár nem egy új helyzet kiindulási pontján, de az ez idő szerint szerencsésnek mondható állapot megpecsételéseül és a közvéleményt foglalkoztató minden fontos kérdésben létrejött megegyezésre nézve teljes bizonyítékul, továbbá a közbejövő egyik újabb zálogként fogják tekinteni. Két nappal később közzétárlhattuk, hogy a Skierniewicéből érkezett hírek teljesen igazoltak elve kifejezett véleményüket. De igazolták azt is, hogy a három uralkodó személyes érzelmei, valamint a miniszterek részéről kifejezett vélemények és javaslatok tekintetében teljes egyetértés uralkodott. Mi hozzá tettük, hogy e tényből az a biztos következtetés vonható le, hogy a békés megegyezés nem pusztán elméleten, vagy esetleges hangulaton alapul, hanem a kölcsönös érdekek helyes összeegyeztetése iránt táplált meggyőződésre támaszkodik, a mi csak tartós békéi viszonyra vezethet. Az ezen vélemény nyilvánítása óta letelt év bizonyára nem záfolta meg a föltevést, a mi vizont arra a reményre jogosít, hogy a kremsieri találkozás sem fog üdvös következményekben kisebb eredményeket birni, és hogy az uralkodók közötti bensőségi és a kormányok közötti politikai viszonyok még inkább erősödni és szilárdulni fognak. Alig szükséges kiemelniük, hogy Vilmos császár és Bismarck hg. távolléte egyáltalán nem jelenti a on szí-

velyes viszonyok gyöngülését, melyek szerencsére Németország és a másik két hatalmasság között fönnállanak.

A berlini „National Zeitung” a national liberálisok főlapja pedig így nyilatkozik:

„Ha Vilmos és Ferencz József császár találkoznak, elhisszük, hogy — az osztrák hivatalos szójárást használva, — „érdemleges megállapodások nem történtek.” Mert Ausztria Magyarországnak és Németországnak egymáshoz való viszonya az érdekek hasonméségén s az állami feladatok solidaritásán alapul. Ellenben Oroszország és Ausztria jelen viszonyának jelentősége éppen abban áll, hogy a két hatalomnak egymással oly sok irányban összeittközö érdekei folytonosan kiegyenlítést igényelnek s hogy minden conflictusra anyagot szolgáltató ügy gondosan szemé őt tartandó és erélyesen munkába veendő.

A tér, a melyen a két hatalom érdeke legkönnyebben összeittközésbe jöhet, a Balkánfélsziget. Itt számos oly pont van, a melyen Ausztriának és Oroszországnak nagy elővigyázattal kell operálniuk.

Azon állást melyet Ausztria-Magyarország a félszigeten mindinkább elfoglal, megszilárdulását Boszniában és Hercegovinában, a befolyást, melyet Bulgáriában, a Kelet-Ruméliában is gyakorol, egy igen hatalmas orosz párt aggodalommal s még bizalmatlansággal is kíséri; a békülékeny szellem, mely az orosz kormányt Ausztria iránt eltölti, sehol nem is mutatkozik világosabban és kétségbevonhatatlanabban, mint a Balkán félszigeten. A nagy agitationalis gépezet, melyet Oroszország az előbbeni években felállított s a melyt pl. Ignatiev mestereleg fel tudott használni, megszüntette működését; de azért még nincs leszerelve; adott jelre az megint működésbe jönne; s erre csak egy új tény szük-

ségeltetné, mely a könnyen sértődő orosz kedélyt tulságosan felizgathatná. A viszonyok Macedoniában folyton aggasztók. A viszály a pogárok és görögök s nevezetesen azok papsága között el-mérgesedik. Concentrált figyelem és okos-könyvi kéz szükséges az orosz és osztrák államférfiaknál, hogy a kitöréshez mindig közel álló conflictusoknak itt eleje vét-ssék.

Ő felsége és az orsz. czár találkozósa.

Kremsierből a keddi napon történetekről a következő hivatalos táviratot küldték:

Ferencz József király ő felsége és Rezső trónörökös orosz egyenruhában és a Szent András-rend nagyszalagjával diszitve, a fejedelmi vendégek üdvözlésére délelőtt 11 órakor Hulleinbe (Kremsiertől Oderberg felé az első állomásra) mentek, hová az orosz udvari vonat féltenekettőkor érkezett meg.

A czárné és Mária Petrovna főhercegné asszony, midőn a királyt és a trónörökösét megpillantották, szives mosolylyal üdvözölték őket. Mihelyt a vonat egészen megállott, királyunk és a trónörökös vendégeikhez szálltak be s így a pályaudvarban levő közönség a kölcsönös üdvözlést nem láthatta. Nemsokára elindult a vonat Kremsier felé, hová pontban tizenkettőkor érkezett meg. A pályaudvarban Erzsébet királyné és Károly Lajos főherceg, ki orosz egyenruhát viselt, a Szent-András-rend nagyszalagjával, várta a vendégeket. Midőn a vonat a pályaudvarba robotott, a zenekar rázendítette az orosz himnuszot. Mihelyt a vonat megállott, a czárné lépett ki a kocsiából, mire Erzsébet királyné szívélyesen megölelte és kétszer megöskölte. III. Sándor czár, ki osztrák-magyar ezredesi egyenruhát viselt és a Szent-István-rend nagyszalagjával volt diszitve Ferencz József királylyal kilépett a kocsiából és elhaladt a díszszázad előtt.

A czárné Károly Lajos főhercegnék, ki kezét öskölte neki, arcát engedte megöskölni. Mária Pavlovna nagyhercegné asszony homlokot öskölte Károly Lajost. Erre az udvarhölgyek mutattattak be egy másikat. A díszszázad megzemléléséről visszatérő czár Erzsébet királyné elé lépett, katonásan kö-

szönt és megöskölte kezét, mire Ferencz József király ő felsége a helytartót, a kerületi főnököt és Kremsier város polgármesterét mutatta be a czárnak. A fogadtatás és kölcsönös üdvözlés, mely szívélyes és bensős volt, 15-20 perczig tartott. A fejedelmi vendégek négyes fogatú a la Daumont-kocsiban vonultak a várakba. Elöl a két uralkodó autáú Erzsébet királyné és a czárné mentek, őket követé Mária Pavlovna nagyhercegné asszony az orosz trónörökösével, Vladimir nagyherceggel, ki szintén osztrák-magyar egyenruhát viselt és a Szent István-rend nagyszalagjával volt diszitve, Rezső trónörökösével, utánok Károly Lajos főherceg György nagyherceggel. A fejedelmi kocsi élén a helytartó és a polgármester kocsija haladt. Az egész ut hosszában katonák sorfalat képeztek. Midőn a kocsi elhaladtak, a tömeg „Hoch” és „Slava” kiáltásokba tört ki.

A kastélyba megérkezve, a lépcső alján Hohenlohe herceg főudvarmester és Hunyady gróf szertár ester várta a vendégeket és ezek által a fogadóterembe kísértettek, hol az összegyűlt méltóságokat mutatták be. — Ezután a bensős termekben szűkebbkörű vilásgreggeli volt; a kíséreték és föméltóságok részére a kertteremben volt terítve, a többi orosz méltóságok egy harmadik asztalnál foglaltak helyet, a hol Singer kormánytanácsos az orosz czárt és czárnét éltette, mit az orosz vendégek a királyra és királynéra mondott Hurrá-hval viszonzotak.

Ő felsége az orosz trónörökösét egy dzsid s ezred tulajdonosává nevezte ki. Hat órakor udvari ebéd volt, melynél a Sándor czár nevé viselő ezred zenekara, mely a kastély kertjében volt felállítva, játszott. — Az ebéden, melyen a híres arany asztali készletet használták, 78 személy vett részt. — A főhelyen a czárné és a királyné ültek és pedig a jobbfelől a czárné, mellette a király ő felsége, Mária Pavlovna nagyhercegné, — Károly Lajos főherceg és György nagyherceg; a királyné ő felsége mellett a czár, Rudolf trónörökös és Vladimir nagyherceg. Pohárköszöntőt nem mondtak. — Ebéd után cercele volt.

Nyolcz órakor a szini előadás és a hang verseny vette kezdetét, mely 1/2 tíz óráig tartott. Az ezután következő díszetere a burgszínház tagjai is hivatalosak voltak.

A Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Olga.

Elbeszélés.

Írta: Véteszi Arnold.

II.

Végre nagy remegés közt irt neki, találkozásért. De aztán megjíed: hátha a válasz szüleinek kezébe jut? Vagy az az asszony a multkori sértő elutasítás után nem is válaszol?

Három napig hordta magánál a levelet. Nem merte elküdeni. Mégis jobb lenne, ha beszélné, ha egyenesen oda menne. Nem, nem azt még kevésbbé merné.

Óh! ha egyszer véletlenül találkozna! — De hol? Hisz Olga nem megy sehova.

Igy mult el a nyár. A válópörben már ítéletet hozott a törvényszék. Az Olga kegyelmevel sietni kell, mondta Fehér ur. Most már vége minden akadálnak.

Arról a kellemetlen esetről nem szólt otthon semmit, a mi az ítélet kihirdetésekor előfordult.

A nő a férfinak lábai elé vetette magát:

— Taposs hát agyon.

De mindnyájan ugy voltak meggyőződve, hogy ez csak hatásra számított szinjáték, merő komédia. Somogyi Jenő is így ítélte meg ezt az egész jelenetet s a nélkül hogy egyetlen egy szót szólt volna, megvetőleg elfordította fejét.

Fehér ur, amint most utána gondolt, megdöbben, hogy mire képes azaz asszony. Szerencse, hogy Jenőben emberére talal. Szilárd férfi, a kit nem ingathatni meg. Ismeri is már annak a nőnek minden forráját.

Némi aggodalomtól még sem bir szaba-

dalni Fehér ur. Nem szeretné, ha Olga-val beszélné az az asszony. Pedig itt látták ólálkodni megint a ház körül.

— Csak nem mer erőszakosan betörni még egyszer? — fontolgatta magában.

Mindenesetre vigyázni fognak. Fehér ur beszélt ciránt nejevel. Olgát nem eresztik szem elől.

Vigyázhattak. A szegény koldus asszonyra nem vigyáztak, a ki mialatt az alamizsnát elveszi a kisasszony kezéből, egy levélkét csempesz a kisasszony kezébe.

Másnap nagyon sápadtan jött Olga a reggelizéshez. Olyan b-teges színt, szemét oly hágyadtak, vörhenyesek. Mosolyogni igyekezett, de nem sikerült neki; az anya éberségét nem lehet megcsalni.

— Beteg vagy, édesem?

Nem, dehog! S még jobban erőlteti a vidámságot. Aztán mégis bevallja, hogy rosszul aludt az éjjel. Feje is fáj; de majd elmúlik. Ha egy kis sétat tenne a ligetben, talán elmúlnék. Bizonyosan tudja, hogy a szabad levegőn elmúlnék. Ha a mama megengedi, magával hívja Bertát.

Anyja nem ellenzi. Hát menjenek ki egy küssé; de soká el ne maradjanak.

Berták a szomszédságban laknak, Fehér ur maga elkíséri odáig leányát.

Berta kész a sétára, de Olga most lemond szándokáról; nagyon kezd fájni a feje, inkább nem megy ki.

Néhány percz mulva elvált a két barátón s Olga egyedül indult, de nem haza, hanem a városliget felé.

Mennél messzebb haladt, lépteit annál jobban gyorsította. Az állatkert felé ment.

A tő előtt a löczákon öreg asszonyok üldögéltek kötéseikkel elfoglalva, egy pár csavargó kinézésű fiatal ember, faczér cseledek. Dajkák gyermekeket sétáltattak s két vagy három kopott öreg ur újságot olvasott.

Lent a gyermekek kifli darabokat dobálták a partra kijött hattyuknak.

Olga félénk pillantásokat vetett körül; de ugy látszott, senki sem ismeri itt és senki sem törődik vele. Csak egy botra támaszkodó, sántikáló öreg ur mérgette gonyos pillantásokkal az ide-oda tekintető magányos fiatal leányt.

Az is válonitva odább ment, a mint meglátta, hogy nő és nem férfi, kit a lányka keresett. Az eset elvesztette minden érdekességét.

A két nő tovább sietett a ligetnek elhagyottabb helyei felé. Addig csak alig szóltak pár szót.

— Kegyed az? — szólt élesen az asszony a mint találkoztak.

— En vagyok, — susogta a leány.

Nem kérdezősködtek tovább. Egymásra ismertek, bár most találkoztak az életben először.

Nem nyújtottak kezét.

— Köszönöm, hogy eljött, — csak ennyit mondott üdvözlétül az asszony, komoran a földre sítve szeméit.

— Mit kíván tőlem? — szólt a leány.

Ő sem emelte föl szeméit és reszketett. Az asszony nem válaszolt. Egy ideig ugy mentek egymás mellett, némán, sietve, magukba fojtva lázas izgatottságukat.

Midőn aztán a ligetnek egy sűrűbb, elhagyottabb helyére értek, az asszony megszólalt:

— Ne tegyen mindnyájunkat szerencsétlenné. Legalább könyörüljön szegény, ártatlan gyermekreimre!

S a mint látta, hogy a fiatal leány megrendült és elsápadt, ezt a hurt pengette tovább:

— Gyermekeimért esdeklek, nem magamért. Nekem mindegy már az élet, így is, úgy is. Meghalni szeretnék legjobban.

Olga reszketve állt ott, mint a bűnös. Szóló akart, elakarta mondani, hogy a gyermekeknek szerető édes anyjuk lesz, gondot fog viselni rájuk, őrizni fogja mint szemé-

fényét De ajka letapadt, egy szót sem birt kiejteni. A valódi anyával szemben szentségtörésnek látszott anyai szeretetet emlegetni.

Lehajtottá fejét s nem tudott szavakat találni. A mitől remegett, az bekövetkezett. Láttá, hogy az ő boldogsága csak egy másik összetört élet romjain emelkedhetik föl.

A könnyelmű asszony, ki csak az élet örömei után futkosott, egészen más alakban állt most előtte. Talán nem is oly rossz, szívtelen, mint a minőnek lefestették. Ki tudja, mily félreértések támaszthattak a viszályt a házaspár közt? Ki tudja, hogy csupán a nő-e a vétkes mindazért, a mi történt?

Olga nem ismerte ez elválásnak minden részletét, okait, eredetét. Jenő nem szeretett beszélni róla s Olga nem mert kérdezősködni. Szülei is csak ugy nagyjából szóltak valamint s vonakodtak többet mondani; nem fiatal leánynek való dolgok azok. Elég az ahoz, hogy rossz asszony volt, elhagyta a férjét és gyermekeit.

— De hát igazán ő hagyta? — kérdezte magában Olga, a mint fájdalomtól összetörve látta maga előtt látta a szerencsétlen asszonyt.

(Folyt. köv.)

A RÁC BOGLÁNROL.

Írta: PETELEI ISTVÁN.

A szegleten, mely a marosra néz, Boglán lakik a vén rác. Ott láthatod őt egész nap az ablaknál. Boglán már igen vén ember. Azt hiszem nem is lát. A szemé körül, rengeteg ránc, szemhéjai vértől futottak, s a golyója mintha vizes volna. De azért csak ügyel futón, szüntelenül a kanyargó kék víz mellett futó széles, poros utra, mely a berek ezüst nyárfái között veszel el. Ügyel és vár.

Gerendás, ócska ház az övé és minden szerfelet omlatag benne. A székekre csak

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Egyházkerületi közgyűlés.

Debreczen, aug. 27.

Negyedik nap.

A mai gyűlés — számos tag hazautazván — már kevésbé volt látogatott. Leginkább egyházi tagok vettek részt. A világiak legtöbbje hiányzott. A gondnoki karból csak Dégenfeld József, rótot és Sápó Sámuel láttuk. A világi tanácsbírák közül egyedül Thaly Kálmán tart meg ki. Ő különben bármennyig nyúljon a gyűlés ideje, végig itt szokot maradni. A debreczeni főiskola ügyei képezték a tanácskozási tárgyat.

A tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felolvasott a némi észrevétel után hitelesítve lett. Legelőször felvetették az új építendő pénztárról készített számadás ügye, a gazdasági tanács jegyzőkönyve alapján. A gazdasági tanács jegyzőkönyve felolvasott ugyan is Sápó Sámuel által felvetett azon kérdésre, kinek kötelezzék rendszeres számadást készíteni a zavaros állapotban lévő főiskollát építendő pénztárról, — megboldogult Vargha Lajos volt főiskolai pénztárnok örökösait a gazdasági tanács által felszólította a rendszeres számadás megadására.

Az örökösök azonban egy írásbeli nyilatkozatban indokolás mellett kijelentették, hogy számadásra kötelezetteknek magukat nem tartják. A munkáltságot a gazdasági tanács megadása iránt azonban szavatosságot vállalnak. A gazdasági tanács jegyzőkönyve felülvizsgálására kiküldött bizottság a közgyűlés elé ide vonatkozólag azon javaslatot terjeszti, hogy a gazdasági tanács bizottság megalkalmas, egyén keresésére, ki a számadást elkészítse.

Thaly Kálmán kérelmére, ki szerfelett különösnek találja azt, hogy örökösök nem tartják magukat számadásra kötelezetteknek, felolvasatik az örökösök nyilatkozata.

Thaly Kálmán egy kollégium mint az örökösök és a megboldogult pénztárnok emléke érdekében szükségesnek tartja, hogy a számadás elkészítéséig még pedig az örökösök által. Szerette volna, ha a kollégium ügyészenek véleménye is kikérhető volna miután a nyilatkozat indokai számos jogi kérdést involválnak. Ha az örökösök nem hajlandók számadást adni, per útján kényszerítenek arra. Lukács Ödön, miután a per kimélete nagyon bizonytalan, de meg az örökösök a segédkezésére kötelezik magukat, ha kötelezettségük kimutattatik: elfogadja a jegyzőkönyv vizsgáló bizottságának indítványát. Ugyanígy nyilatkozik Soltesz László is.

Sápó Sámuel felvilágosító adatokat mond el az építendő pénztár vezetéséről és ellenőrzéséről.

Kiss Albert a vizsgáló bizottság indítványát azon módosítással hajlandó elfogadni, hogy örökösök szólítottassanak fel még egyszer a számadás elkészítésére, ha ezt megtagadják, intézkedjék arról a gazdasági tanács, szükség esetén úgy is, hogy jogi vélemény megkallgatása után bírónk uton kényszerítse őket számadásra.

Révész Bálint: Talán közvetlen lehetne az ellentétes indítványokat olyan formán, ha valaki díjazásért elkészítene a számadást az örökösök közreműködésével. Szeremley József a bizottság indítványát pertólja.

Dégenfeld József gr. azon indítványt teszi, hogy az örökösök még egyszer szólítottassanak fel, ha az elkészítést megtagadják, a gazdasági tanács gondoskodik

az elkészítéséről; a további teendők feletti intézkedés az egyházkerület jogán fenntartassék.

Vállyi János ezen indítványt teszi: Mondja ki az egyházkerület, hogy a számadással örökösök tartoznak; ezért felhívja azokat annak elkészítésére; mit ha nem teljesítenek, az ő terükre gazdasági tanács saját belátása szerint keressen alkalmas egyént. Mithogy ezen ügy elkészítése hosszabb időt vehet igénybe, a kérdéses összegnek megfelelő biztosíték kikötéséről is gondoskodjék a bizottság.

Szabó János a jegyzőkönyv vizsgáló bizottság indítványát javaslja. Kiss Albert, Thaly Dégenfeld J. indítványát pertólja, utóbbi a Vállyi János indítványának végső szakaszának hozatódásával. Végre is a Dégenfeld József gr. indítványa fogadtatott el.

Olvasatott ugyanazon jegyzőkönyv vizsgáló bizottság jelentése a nánás büd-szent Mihályi vasút ügyében. A bizottság indítványára, Kátona Endre helytelenül, a Dégenfeld József gr. pártól felszólalása után elfogadtatott bírói íg javaslatát, mely szerint a kollégium, mint a dadai birtokos a nevezett vasút területevényéből annak megnyitását után 5 év alatt a yenlő részletekben 5000 ft értékűt vesz át.

Az 1836. évi főiskolai költségvetés s az ezzel egybeeső több rendbeli főiskolai ügyre nézve bizottsági jelentésből felelőjük 1) az Apáthy alapítvány 4000 ft évi jára-déka az állandó tanári fizetések alapja fedezésére vevendő fel. 2) a tanító képzései és gymnasiumi rendszertanok fizetésének egyenlősítése ezuttal keresetül nem vihető; mihelyt fedezet lesz, lakoson kívül 1150 ft. lenne megállapítandó. 3) A nyilvános olvasóterem felállítására alap nem találtatott. A város pedig a megkeresésre nem válaszolt. A költ ségvetésbe a negyedik tanítóképzései tanszék javára 1800 ft felvetetett.

Lukács Ödön a nyilvános olvasó terem mielőbbi felállítását sürgeti.

K. Tóth Kálmán indítványára pedig elhatároztatik a város sürgető megkeresése érdemleges határozat hozatal végett.

Balogh Ferenc az iránt tesz indítványt, hogy ha a tőkepénztár visszanyeri rendezett állapotját, buzdító például, kegyelet és hazafői közelességből Apáthy Mihály neve valamiképp megörökírtessék a tanárkar és gazdasági tanács meghallgatása után.

Mácsai Sándor kántus praesens állandósítási kimondatik egyelőre 400 ft fizetés-sel. Ezel kapcsolatosan az állandó zene- és énektanári tanszék alapjára begyűlt 1168 ft kezelés végett a gazdasági tanácshoz tétetik át. Esperesek és gondnokok pedig felhívattak, hogy a nevezett alapítványra saját körükben gyűjtéseket eszközöljenek.

Felolvasatik a segélyegyleti pénztárnok számadása megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. A pénztár vagyona 53.479 forintot tesz 1884 decz. 31-én. Pénztárnoknak elismerés mellett a fölvétény megadatik; esperesi kar pedig felhívattik, hogy járjon utána, hogy a tiz ves hatralé o-ajánlatok között melyek behajthatók. Az ilyen beszéle éti. aztán intézkedjék.

Sokan szólottak a Körösi Sándor jogtanár és képviselő helyettesítéséhez. A tanárkar a büntetőjog tanítására, melyet eddig Körösi helyett Kassay Sámuel adott elő Dr. Des Combes Henrik ügyvédet ajánlotta 550 ft. díjazás mellett;

totta a ráznak és elébe vágott a vásárjának akarányosor. Ellenségek is voltak örökté, addig míg volt sok más körülöttük, a kivül barátkozóknak. Hanem a mint kipusztultak a régi kollégák s fogytak a napok, mind közelebb kerültek. Az örménynek sok gyermeke, szép vig unokái voltak szerette is őket, hanem Boglán a mult emléke volt. Azon idők-ből való, mikor még togekönység volt vörökben a gyűnyörűség iránt, velő a csotjajkiban s izmák tele erővel. Mikor dolgozni tudtak, mulatni tudtak, szeretni és gyűlölni tudtak. Öreg ember semmire se való immár.

Ezért delutánonként mindig ellátogatott Boglánhoz: „Nos, vad ráció” — reszelte vastag hangján — te jólakott bivaly, nézed a levegőt, he? Fehérnépet lesünk a berekből, te zsvány? he?”

Csuf, szabadszája kamasz volt az örmény s örökté tréfált. Boglán mosolyogva hallgatta. Elültek óráig együtt, pipáztak, szundisáltak. Egyáltalán semmi mondanivalójuk nem volt s a mint monák, bizony nem érdemelt szolt. Afféle apró mihaszna történeteket vásárokról, borjúkról, áldomásokról esinyekről, kacsiás asszonyokról, rászédett férjéről...

Egy delután arról panaszkodott a vén örmény, hogy igen bizserog a vére. Nagy, bogos, szőrös kizét a Boglán ranczos, táska-ujjai közé tette. Izadt volt. Boglán egészen megfázott tőle mind túrgötte a tenyerét egy máshoz s a nadrágjához. Aztán beszélgettek mindenféle semmiségekről, mint rendszeren aztán a vén örmény hazament.

Nem semmi se történt, hanem a Boglán hosszú éjszakája még sokkal hosszabb volt. Nyughatatlanokdott, ő se tudja miért; fél, remegett; mitől? Erzett valamit. Hounan jönnek aréjtelyek, ki mondja meg?

Reggel behívta Pintyát, a régi bivalyost. „Menj el Pintya — mond — nézd meg, mi lett az örményből.” Pintya elbaktatott, visszajött

„Elaludt” — mondta — „Fel kell kelteni” — dadogta, rebegte Boglán. „Mert lehet is azt!”

Többet nem beszéltek róla. A Boglán szembőgője megett vízzel, vékony orrczimpái rángatóztak s az ajka ellágyult. Valamikor Rebít — A szive elszorult s úgy behálózta a fájdalom minden porcikáját, mint a pók a legyet. Es szidta, tépte...

„Már senkim sincs — nyögte — mind elmentek. Mi is lesz belőlem. Istenem én uram. Elvettél mindenkit, mit csináljak én már? Mert Magda elfelejtett. Bizonyosan elfelejtett Ő fiatal és szép, hát jó, jó, de én vén vagyok s miért nem jön vissza? Ez szóért? Elsőbb neki egy komédiás, mint a nagyapja? Na ez megtörtént, de már lenne elég, hogy ne legyen én is egyedül. Itt csaknak, lopnak, elromlott a világ. Azt hiszik kincsen ülök, te is azt hiszed ugy-e Pintya, te bolond? En istenem én édes istenem.”

Pintya lombán bólint. Ő csak a bivalyos. A mig folyt a kereskedés jó volt, s szépen bánt az állattal. De hát most már az egész bivaly kereskedésből csak egy ziros bőrt lábija maradt meg Boglának, meg egy pár garasa, a mit: jaj meg ne tudjon ez a mostani rossz világ. Pintya el is ment szolgálni, mikor Boglán gazda az utolsó állatott eladta. Oda volt egy pár esztendőig, de egyszer csak visszajött lakni a régi istállóba. Nem tudott meg élni idegen helyett. Ott az üres jászolban kiperelt a patkányoktól egy szegletet s belehelyezkedett. Napközben járt le s fel a híd-láson s beszélgetett magában. Itt állott a Zsuzsi, nagy, derék széles hatu bivaly. Ez soha se adta le a tejét, ha csak vizes lepedővel nem terítették le a hátgerinczét. Ott állott a Nyeki, a rugós, döfös; amott az a szép nagy fülű borjú, a miyen több nem volt.

az osztr. polg. magánjog és magyar közigazg. jog előadására az eddigi helyettesítőt Dr. Pápay Imrét, színtén 550 ft. mellett. Kiss Albert főként a büntető ügyekkel foglalkozó Dr. Ozory István ügyvédet ajánlja Des Combes helyett; Beké Mihály, Thaly szintén. Lukács Ödön szomorú következményét látja annak, hogy az egy. kerület megegyezte Körösynek a képviselőség elfogadását. A helyettesítésnél legnagyobb körültekintést ajánlja. Dégenfeld József gr. a tanárkar ajánlata mellett van melynek eljárását illetőleg Balogh Ferenc és Csiky Lajos a felvilágosítást adnak. Végre 12 szavazattal 7 ellen a tanárkar javaslatát fogadtatott el. Előkerültek ezeken kívül még a tanügyi bizottság jegyzőkönyveit a tanító képzései tantervéről; a hittanárillgatók nevelés tanításáról, vidéki gymnasiumok felelőseiről azok egyesítése iránt.

Delután 5 órákor a közgyűlés tovább foly.

Irodalom és művészet.

Vadnai Károlytól közelebb nagyérdékű kötet jelen meg az Athenaeum kiadásában. A kötet címe: „Elmúlt idők, emlékezések.” Tartalma a következő: Az Avas alatt. Emlékezés az iskolai időre. — Ami bálványunk. Emlékezés Petőfiről. — Rapaics. Emlékezés az én jó örményomról. — A muszka világból. Emlékezés a legrosszabb napokra. — A „rendületlen.” Emlékezés egy kipróbált hazafira. — A száraz mályva. Emlékezés Hegedűs-nére. — A „nagy intrikus.” Emlékezés Szigligetiről. — Egy művészünk szalonja. Emlékezés Hollósy Kornéliára. — A madarak pajtása. — Emlékezés Lisznyaira. — Világ-szép város. Emlékezés Konstantinápolyra. — A szörnyű éjszaka. Miskolcban, 1878. aug. 31. — A mi sirunk. Emlékezés anyámra. — Mint a tartalomjegyzék is mutatja, a kötet igen érdekes tárgyú emlékezések gyűjteménye. A kitünő író az ő szellemes modorában az irodalom és művészet egyes kitünőségeit, hős honvédek köz-s magánélet eseményei szingzag rajzait nyújtja; találgatás jellemző és érdekesen elbeszél. A kötetre, mihelyt a könyvpiacra kapható lesz, visszatérünk.

Általános iskolai atlaszt kaptunk, mely Méhner Vilmos kiadásában jelent meg. Ez atlasz, népiszkolai használatra készült s György Aladár nézte át és látott el a borítékon statisztikai adatokkal. Az atlaszunkra 36 krajczár. Egyes térképek is kaphatók belőle, melyeknek ára 10 10 krajczár.

Napi hírek.

— A kormány képviselője az összel tartandó pót érettségi vizsgán főiskolánkban újra Imre Sándor leend.

— Thaly Kálmán meg Tisza István Erdekes kis harc folyt le tegnap az egyházkerületi közgyűlésen Thaly Kálmán és dr. Tisza István, ill-tőleg az ő nevük körül csoportosult két párt között. A tanárválasztó bizottság választása folyt. A kerületi közgyűlés a maga részéről az elnökségen kívül 4 egyházi és 4 világi taggal van képviselve ezen bizottságban. A szavazás titkosan megy s hogy valaki bejuthasson abszolút többséget kell nyernie. Három világi tag már megvolt

választva; a harmadik után Dr. Tisza István a kapott legtöbb szavazatot, t. i. 20-ot, ez azonban nem volt abszolút többség s így az utána következő egyennel új szavazás alá kellett bocsátani nevét. Utánnapedig Thaly Kálmán jött, kire 18-an szavaztak. Tehát az elnökség kettőjük között újszavazatot rendelt el. Megkezdődött az összeszámolás, melynek eredményét igazi kíváncsisággal várták a gyűlés tagjai. Az első papírselet a fiatal Tisza nevéet tartalmazta. Rosz jel a Thaly-lástáknak. Tisza csakugyan mindig előnyben volt egygyel, kettővel, hárommal... végre is a szavazás vége az lett, hogy Dr. Tisza 23 szavazattal legyőzte Thalyt, kire most csak 16-an szavaztak.

— A debreczeniek váczi és visegrádi kirándulásról tudósítónk levelét csak a ma délutáni postával kaptuk meg, így azt mai lapunkban nem hozhattuk. Erősek tudósítást hogy idejét ne mulja a „Debr. Hir.” lap, holnap száma fogja közölni.

— Gyászrovat. Somogyi Lászlóné szül. Sik Riza asszony 40 éves korában elhunyt Nyír-Acsádon. A boldogult egyike volt a vidék legtisztelendőbb nőinek s testvére dr. Sik János helybeli ügyvédnek.

— Az erdői köznevelési egylet rendkívül ünnepekkel egybekötött közgyűlése alkalmából f. évi augusztus hó 29-én Bukapest személy-pályaudvarról külön vonat rendeztetik Kolozsvárra. Ezen vonathoz 14 napi érvényességgel bíró rendkívül mérsékelt menetértéti jegyek adatnak ki. Debrezenben 7 ft, 50 kr. A közgyűlés s az ünnepélyes ségek programja következő: Augusztus 30. reggel 7 óra 25 perczkor a külföldi vonatral érkezők fogadása, felvonulás a városháza elé, hol a polgármester üdvözli a vendégeket, azután elszállásolás a színházban. Színház után ismerkedési estély. Augusztus 31-én: Reggel 8 órákor gyülekezet a Nagy Gábor kávéházban; felvonulás a fellegvárba. Délelőtt 10 órákor a közgyűlés, közgyűlés után diszebed. Delután megtekintése a város nevezetességeinek a kalauzó bizottság vezetése alatt. Este színház, társas vacsora. — Hiszük, hogy Debreczen város hazafias polgárai közül számosan fognak részt venni a kultüregetlet ünnepélyes közgyűlésén.

— A város új ötös fogata, mely a szeptemberben tartandó lókiállításra küldetik fel, már majd nem teljesen be van tanítva. Dr. Tisza István is óhaját fejezte ki annak megtekintésére iránt. Tegnap este aztán Laky Lajos tanácsnok kíséretében séta kocsi-zást tett a városban az új fogaton.

— A gyümölcs eltarására a szárított korpa legjobban alkalmas, Sokan homokot is használnak e célra, de ez nagyobb sulya miatt nem ajánlatos oly helyeken, hol élel-gendő mennyiségű korpa áll rendelkezésre. Tétettek kísérletek szárított és megörölt dugaszfával, melyekben a szőlő, a szüretre következő júliusig kitünően tartatott el, éppen oly kitünőnek bizonyult a szárított buza-korpa is. Csak arra kell ügyelnünk, hogy az ekként konzerválandó gyümölcs folyton hűvös helyiségben tartassék, természetesen óva-

tan én? Ha t innen, ne lass Igen, de pajtása Boglán Mindegy, tott utána, s ő kézzel írta egy kicsit te

Ab! Hogy a hivó szót posta. Gyenge szükségben, n tölténet.

De ki me Söt vásárba lomból azt fe ködik az uno kem, láttuk, j zét... Mind a gyermeke fo majd... jött

S Boglán hogy ne fogy ánuak; ül az Maros felé, a vár, porfelhőbe: szekeren esókra. S Bog mást s a szegfi ket, csecsebec

Jókor ké későn fekszik Szegénylős a merne megálln lére hívja.

S az ör Boglán a vén tóra bivaos kára káson, se tudja.

— Te is voltál fiatal nagyapa... szerettél e? — kérdezte Magda. Elhagynék mindent érte. koldulnék, megálnék érte.

— Hát koldulj, hát eltakarodj innen. Hogy az én unokám egy komédiás felesége legyen, inkább kiátkozlak. Mert az csak a pénzemre vágyik. Mert te nem tudod, mi a komédiás... Ezért kerestem én, ezért fard-

óvatosan kell leülni, mert a görbe cserfa lábukba vette magát a szu; a padlón csak lábujhegyen járni, mert a deszkát megetté a gomba; a nagy fekete asztal mellett csak óvatosan lökdösni, — mert kiesnek a téglák alóla; a keskeny fekete bőr diván szikadozott s a tálas inog, zörög, ha előtte megy el valaki. Az ablakok kicsik s üvegük szürke s szivárványos. Ezért mindig alkonyat van benn vagy sötét. Igen szomorú füstös fekete szoba a Bogláné. Fecske bizonyosan nem költözneik belé. Csak a pókok szeretik, meg a legyek. De mennyi légy van benne. Mintha a szoba, mozdulna meg, ha felkerekedne a falakról, a gerendáról, az asztalról s nyüzsgőnek, duruzsolnak s kergezik egymást. Es nagy kövér pókok szőnek halóra hálót, a fekete gerendától a cserfa-ajtó parkányáig.

Oda nem is jár senki. Mert azok már mind meg haltak, a kikkell Boglán együtt kereskedett, barátkozott, vetekeedett.

Itt hagyták mind. A most felnőtt új emberek előtt pedig csak anynyi becsülte, mint egy divatját mult ócska koppantónak. Nem használhatja senki. Limlom. Kamrába vele, a hova a többieket tették.

Oh a többiek jó helyt vannak. Boglán is ott lenne szivesen de még egy kis eligazítani valója van ezen a világon. Várni kell még valamire. Az ócska ház ócska ablakában, véu ember türelmével, megátalkodottságával ül, ügyelve a Maros mellett futó széles poros országutat.

A mig az örmény eljárt hozzá delutánonként, addig csak tettek a napok valahogy „Ne busujj Boglán — mondta — hazajön még M. gda. Csak ne légy te gyermek, ne türelmetlenkedjél. Nem repülhet, de eljön esendesen meglátod.”

Ez a vén örmény nagy kárt tevő volt és veszedelmes ember. Ő is bivaly kereskedő volt, mint Boglán a régi időben és igen szemes fortélyos legény. Sok jó vásárját eiron

PENSIONAT.

Gimnasiumi, reál- és kereskedelmi iskolai növendékek (izraeliták) nálam jutányos díj mellett, tökéletes ellátást, az iskolai tantárgyakban correpetitót német és francia nyelvben, és szükség esetén a héber nyelvben is privát oktatást nyernek.

KOHUT MÓR

főlemlé tanító vallásánár.
Lakik: Hatvan-utca 1096. sz.

Csőd alatti kiárulás.

A Vb. „Rott S.”
csődtömegéhez leltározott

Férfi divatárúk

a tek. csődbíróság határozata folytán az üzleti helyiségben (Piacz ta karékpenztár épület) 1885 évi aug. 26-tól kezdve a gyári áron kiárultatnak.

Debreczen, 1885 aug. 25-én.

Hollaender
tömeggondnok.

Szinkenderből készült 3 águ

dohányzsinegek

legjobb minőségű kézi
gyártmányt

jutányos árért

ajánl

Geréby Fülöp

DEBRECZENBEN.

Czigelkai

gyógyviz

ásványviz

elsőrendű, kipro-
bálva és orvosi
tekintélyek részé-
ről a legmelegeb-
ben ajánlva.

legdusabb szik- és
szénasav tartalmu
Európa valemény-
nyi ásványvizeit
között.

A forrás-igazgatóság

CZIGELKAN

Sárosmege.

Budapesti
KIALLITÁSI SORSJEGYEK á 1 frt

4000
nyeremény

Főnyeremény
készpénzben csak 1% levonással
100.000 ft

továbbá 20.000 ft 10.000 ft értékben

11 sorsjegy 10 frt

Kiállítási sorsjáték-kezelésége Budapest, Andrássy-út 43.

Nincs többé fogfájás

hogya használják a

Fog-elixir

a tiszteletre méltó Benediktinus atyák,
készítménye a Soulaei apátságban;

a mely szer 1373-ban találtatott fel, Boursaud Péter prior által és a mely később Maguelonne prior ur által lényegesen tökéle-
sebbítettett.

Ez utólrhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához — a foghús erősítéséhez és megsemmisíti a borköveket, megóvja a fogakat az elromlástól.

A lebellet rossz szagának eltűzésére minden másféle fogviznél hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangú körökben az egész világszerte használtatik.

Főgyűnökség: Bordeauxban Franciaország Seguin, 3 rue Huguerie.

Debreczenben: Szepessy és Kerekes díszmű, Schwarcz M. Benő és Rott S. férfi divat-termeikben s Rottschnek V. Emil gyógyszerárában.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje,

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékberendezést városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

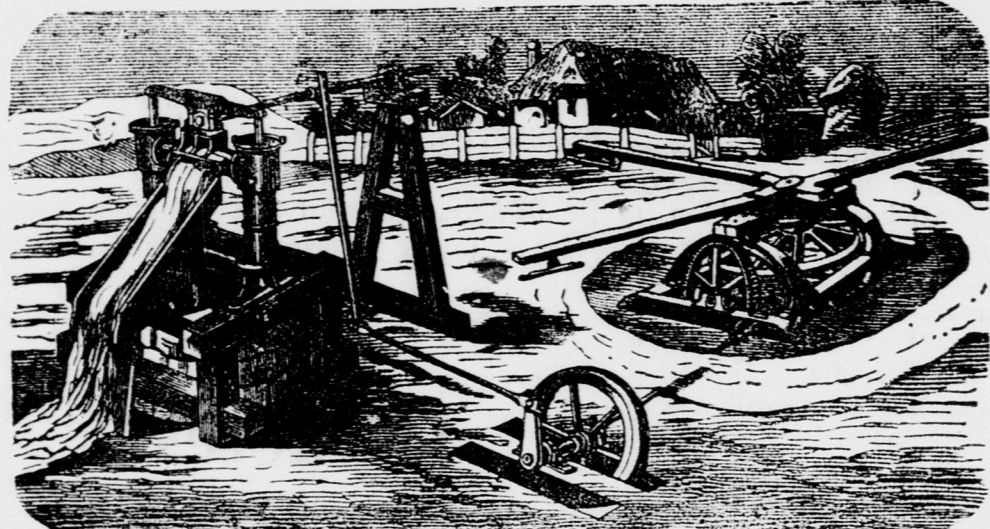
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldenek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

Óra és ékszer javítások jutányosan.

Van szencsém a n. é. közönség becses tudomása hozni, hogy egy nagyobb szerű bevásárlási utról hazatérve, raktáramat

legujabb divatu ékszerekkel

valódi svájci

arany és ezüst órákkal

ujítottam föl s ezüst készletemet gyönyörű kivitelű bő választékú 13 próbás ezüst neműekkel gazdagítottam.

Midőn úgy mélyen tisztelt vevőimet mint a n. é. közönséget dus raktárom izlésteljes czikkei szives megtekintésére tisztelettel fölkérem, egyszersmind biztositom a legszolidabb kiszolgálást

rendkívül jutányos árakról.

Tisztelettel

Löfkovics Arthur és Tsa.

óras és ékszerész.

Debreczen, főpiacz 2142. sz.

a főposta tőszomszédságában.

Minden óráért lévíjótállást vállalok.

Monogram és ezimer vésések.

Legnagyobb választék fali inga órákban.

A szabad, osztrák-magyar államvasut

társaság pályaudvarán lévő

KÖZRAKTARAK

Budapesten.

Alánja terjedelmes, szellőztetett és száraz rakhelyiség-gabona, ten-
geri ör emények és mindennemű áruk
beraktározására.

Minden az árukkal járó kezelé-
sek rendelkezés szerint a legjobban
eszközöltenek; a szállítási díj, és
egyéb a küldeményt terhelő illetekek
az elszállító-fel részére kifizettettek,
ugyszinte a biztosítás, febr és ake-
zelési illetekek a legolcsóbban számít-
tatnak.

Kívánatra, a beraktározott árukra
a legelső pénzüintezetek által a legju-
tányosabb feltételek mellett hit-ly nyuj-
tatik.

A reexp ditiv, — bizományi díj
felszámítása nélkül — az érvényben
lévő közvetlen díjtételek alapján tör-
ténik, és a fuvardíjkülömbőség azon-
nal, a megtörtént elszállítás után visz-
szafizette ik,

Czégünk:

A szabadalmazott osztrák-magyar ál-
lamvasut társaság pályaudvarán lévő
közraktarak gondnoksága

BUDAPESTEN.